

СУТНІСТЬ ТА ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ МОДЕЛЕЙ БІЗНЕС-ПРОЦЕСІВ У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ НА ПІДПРИЄМСТВАХ В УКРАЇНІ

ESSENCE AND FEATURES OF INTRODUCTION OF MODELS OF BUSINESS PROCESSES IN SYSTEM MANAGEMENT ON ENTERPRISES IN UKRAINE

УДК 330.338.22:658.5

Латишева О.В.

к.е.н., старший викладач кафедри економіки підприємства

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»

Карлаш Ю.Д.

студентка

ДВНЗ «Донбаська державна машинобудівна академія»

У статті розглянуто мотиви вибору процесного підходу до управління, визначено сутність бізнес-процесів та специфіку впровадження на підприємствах. Запропоновано визначення бізнес-процесу як сукупності логічно пов'язаних, послідовних та керованих завершених робіт, які виконуються для отримання очікуваного результату (продукції, послуг, інформації, еколого-економічного ефекту, соціального ефекту), який має вимірну споживчу цінність для конкретного споживача, населення або сегменту ринку. Встановлено місце бізнес-процесів у запропонованій моделі управління процесами підприємства. Розглянуто фактори впливу на бізнес-процеси підприємства, доведено необхідність врахування цих факторів під час побудови моделі бізнес-проекування для визначення наявних резервів задля підвищення загальної сталості підприємства, запропоновано використання сучасних методів управління та проектування бізнес-процесів "Workflow".

Ключові слова: процесний підхід до управління, функціональний підхід, бізнес-процес, методи оптимізації та вдосконалення, процес, класифікаційні категорії бізнес-процесів.

В статье рассмотрены мотивы выбора процессного подхода к управлению, опре-

делена сущность бизнес-процессов и специфика внедрения на предприятиях. Предложено определение бизнес-процессу как совокупности логично связанных, последовательных и управляемых завершённых работ, которые выполняются для получения ожидаемого результата (продукции, услуг, информации, эколого-экономического эффекта, социального эффекта), который имеет измеримую потребительскую ценность для конкретного потребителя, населения или сегмента рынка. Установлено место бизнес-процессов в предложенной модели управления процессами предприятия. Рассмотрены факторы влияния на бизнес-процессы предприятия, доказана необходимость учета этих факторов при построении модели бизнес-проектирования для определения существующих резервов в целях повышения общего постоянства предприятия, предложено использование современных методов управления и проектирования бизнес-процессов "Workflow".

Ключевые слова: процессный подход к управлению, функциональный подход, бизнес-процесс, методы оптимизации и совершенствования, процесс, классификационные категории бизнес-процессов.

The of article considers the reasons of choice of processes approach of management, the essence of business processes, their kinds and specific of introduction on enterprises were being certain. Determination of to the business-process is offered as aggregates of the successive and guided, completed works logically related, that is executed for the receipt of the expected result (products, services, information, eco-economic effect, social effect), that has measurable consumer value for a concrete consumer, population or market segment. The search of effective methods of management of business processes creates possibility of providing of steady development of enterprise. In the article the place of business-processes is set at the offered case of enterprise processes have been being frame, which must give complete description of fundamental aspects of business. For the improvement of the control system on an enterprise it is suggested to use modern method of management and design business-processes of notation "Workflow". In the article the factors of influence are considered on the business processes of enterprise and the necessity of account of these factors is well-proven at the construction of model business-planning for determination of existent backlogs for the increase of general constancy of enterprise. The use on domestic enterprises of modern methodologies ("analysis of charges of time", "quality management", "supply in time") of notation "Workflow" enterprises allows to formalize and automatize processes, improve the processes of receipt of information to the various objects that participate in a process, to do the process of making alteration standard procedure, including specific works, informative dependences and sequence of decisions and works. The scientific novelty of research of determination of essence and decoupling of business processes of enterprise, establishment of their specific with an aim in future electing of optimal method of management these processes with the use of modern tool of design of business-processes and specific of introduction on enterprises.

Key words: process approach of management, functional approach, business process, methods of optimization and improvement, process, classification categories of business processes.

Постановка проблеми. Процесний підхід до управління компаніями та аналізу їх діяльності є «важливою ознакою всеосяжного управління і на сьогоднішній день є однією з найбільш затребуваних методологій» [1], оскільки цей підхід дає змогу виділити, розглядати та коригувати наявні бізнес-процеси (зокрема, з урахуванням їх взаємозв'язку з іншими бізнес-процесами компанії та/або зовнішнім середовищем) [2; 3–18].

Процесний підхід, що використовується як базовий у міжнародних стандартах ISO серії 9000, насправді не новий. Ще наприкінці 1960-х років була розроблена методологія структурного аналізу

та проектування складних систем SADT (Structured Analysis and Design Technique, тобто структурований аналіз та методика проектування). На початку 1970-х років військові сили США використовували SADT для моделювання процесів у рамках програми ICAM (Integrated computer-aided manufacturing), а на ринку методології SADT з'явилися вже у 1975 році. Пізніше такий підхід до опису процесів був остаточно оформлений у вигляді Федерального стандарту США під назвою IDEF0 (IDEF Function Modeling, IDEF Modeling Techniques) методологія функціонального моделювання та графічного описання процесів призна-

чена для формалізації та опису бізнес-процесів. IDEF0 (IDEF Modeling Techniques) – це комбінація графічних і мовних символів та правил, розроблених для фіксації процесів і структури інформації в організації. Напевно, найбільший інтерес до процесів з'явився після публікацій М. Хаммера та Д. Чимпі в середині 1980-х років. Так, у 1988 році процесний підхід був включений в модель премії якості Малколма Болдріджа (Malcolm Baldrige National Quality Award), а у 1991 році – в модель ідеального бізнесу Європейської премії якості (ISO 9000). Системний підхід до управління передбачає розгляд управління організацією як управління системою взаємозалежних процесів, при цьому зазвичай процесом називають сукупність взаємозв'язаних та взаємодіючих видів діяльності, яка перетворює входи на виходи [1].

Актуальність проблеми використання процесного підходу задля досягнення ефективності бізнесу можна продемонструвати на деяких прикладах їх застосування процесної моделі «ідеального бізнесу» закордонними фірмами. Так, наприклад, японська фірма «Хонда» тільки завдяки процесній структурі організації робіт змогла скоротити цикл оновлення автомобілів із 7 до 3 років. Перехід до процесного управління в компанії «IBM» привів до оптимізації персоналу та звільнення декількох тисяч працівників. Корпорація «Hewlett-Packard» завдяки вдосконаленню процесів заощадила 150 млн. доларів [1].

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Незважаючи на наявні напрацювання щодо проблематики процесного підходу як способу вдосконалення діяльності підприємств та управління ними українських та іноземних вчених, таких як А.В. Варзунов [11], А.П. Гарнов [12], Т.Н. Девенпорт [5], В.Г. Єліферов [6], О.М. Криворучко [4], С.В. Мальцев [2], Л.П. Сажнева [11], Ю.О. Сукач [4], В.В. Репін [6], С.В. Рубцов [7], М. Хаммер [8], Д. Чампі [8], В.К. Чаадаєв [9], А.В. Шеєр [10], Е.К. Торосян [11], все ж таки питання вивчення особливостей управління системою взаємозалежних процесів за кордоном задля можливості застосування цього досвіду у вітчизняних умовах потребує подальшого дослідження та узагальнення, що визначає мету та напрями дослідження.

Постановка завдання. Метою статті є аналіз сутності бізнес-процесів в моделі управління підприємством, встановлення специфіки та перспектив використання в країні зарубіжного досвіду застосування системи управління бізнес-процесами.

Виклад основного матеріалу дослідження. В середині минулого століття в менеджменті стали активно застосовуватись принципи системного підходу, який розглядає навколишній світ як сукупність взаємодіючих компонент. За функціонального підходу до управління підприємствами

підприємство розглядається як механізм, що володіє набором функцій, які розподіляються серед підрозділів та виконуються співробітниками підприємства. Вони виконують вузькоспеціалізовані завдання, не працюючи на досягнення мети підприємства [2].

Функціональний підхід до управління є оптимальним для організації з простою організаційною структурою, коли весь бізнес-процес (або його значна частка) зосереджений у рамках однієї структурної одиниці (наприклад, якщо остання на промисловому підприємстві виконує повний цикл виробництва товару). Цей підхід здебільшого притаманний організаціям зі стабільними бізнес-процесами, що характерно, наприклад, для компаній, які діють на ринках з низьким рівнем конкуренції [15].

Навпаки, серед переваг іншого (процесного) підходу можна відзначити клієнтоорієнтованість, спрямованість на результат, гнучкість, більш оперативне прийняття рішень, проведення інновацій у зв'язку зі зміною зовнішнього середовища, безперервність управління, можливість побудови ефективної системи мотивації, спрямованої на максимальне врахування результатів роботи, прозорість за рахунок опису бізнес-процесів, їх розумної формалізації [3].

Ключовим поняттям процесного підходу в економічній літературі та інтернет-джерелах є поняття «бізнес-процес». Так, нині в площині наукових досліджень, що перебувають у полі зору зарубіжних та вітчизняних науковців, перебувають питання вибору та застосування процесного підходу до управління, визначення сутності поняття «бізнес-процес» та його специфіки, формування системи управління бізнес-процесами, на основі чого будуються бізнес-моделі підприємства (рис. 1–4).

Існує досить багато визначень поняття «бізнес-процес», сформульованих як відомими та авторитетними економістами, науковцями, фахівцями-практиками, так і міжнародними організаціями [1–4; 5, с. 143; 6, с. 17; 7, с. 27; 8, с. 287; 9, с. 176; 10, с. 152; 16, с. 174; 18, с. 116; 19, с. 18].

Зазвичай поняття «бізнес-процес» в економічній літературі та інтернет-джерелах застосовується в широкому сенсі як «діяльність загалом» [3] та/ або розглядається як «регулярно повторювальна послідовність дій, спрямованих на отримання заданого результату, цінного для організації» [3].

Виходячи з аналізу наявних трактувань бізнес-процесу [16, с. 174], ми пропонуємо визначення бізнес-процесу як сукупності логічно пов'язаних, послідовних та керованих, завершених робіт, які виконуються для отримання очікуваного результату (продукції, послуг, інформації, еколого-економічного ефекту, соціального ефекту), що має

Рис. 1. Перелік типових бізнес-процесів підприємства

Джерело: авторська розробка на підставі систематизації джерел [11, с. 101–107; 12, с. 226]; додатково запропоновано елемент «Екологічний менеджмент»

вимірну споживчу цінність для конкретного споживача, населення або сегменту ринку.

Отже, до основних рис бізнес-процесу (табл. 2) можна віднести необхідний результат, регулярність дій, цінність для підприємства [4]. Крім того, на підставі наявних напрацювань в наукових працях [6–18] можна визначити перелік основних типових бізнес-процесів (рис. 1).

Процеси можуть бути класифіковані за різними ознаками (рис. 2), і вони в моделі управління підприємствами (рис. 3) дають змогу забезпечити ефективність діяльності підприємства та запитів споживачів.

Варто зауважити, що оскільки в центрі уваги управління бізнес-процесами завжди перебувають питання управління бізнесом, то важливо максимально підвищити значимість бізнес-процесу, пов'язувати з ним численні функції, тому бізнес-процеси, що є наскрізними ланцюжками операцій, що проходять крізь безліч структурних підрозділів та передбачають використання різних ресурсів, пронизують бізнес-модель, координуючи взаємодію її складових блоків, та є її важливою частиною, визначаючи схему отримання кінцевого результату бізнесу.

Для формування оптимального управлінського рішення підприємства на основі управління бізнес-процесами (рис. 3) варто розробити на підприємстві бізнес-модель, а також дослідити та врахувати чинники впливу на стан компанії, виявити кризові ситуації у стані компанії, фактори зниження її економічного імунітету, погіршення спроможності чинити опір негативним збурювальним діям, а також напрями протистояння загрозам.

Вдале використання означених процесів (рис. 1, 2) здатне сприяти ефективному забезпеченню умов формування оптимального управлінського рішення. Система факторів, що є причинами розвитку кризових явищ і, як наслідок, обумовлюють необхідність проведення реструктуризації, представлена на рис. 4.

Проведений аналіз літературних джерел [1–14] дає змогу констатувати, що існує гостра потреба врахування вказаних факторів впливу на бізнес-процеси (рис. 4) на вітчизняних підприємствах під час побудови адекватної сучасним реаліям моделі бізнес-проекування. Запропонований підхід приводить до впорядкування діяльності підприємства, зведення її до чітких процедур, визначення резервів для підвищення сталості та ефективності господарської діяльності. Варто констатувати, що отримана інформація (рис. 4) повинна стати основою створення об'єктивної, придатної для потреб підприємства, оптимальної програми вдосконалення (реструктуризації) його бізнесу, а розроблена на підприємстві бізнес-модель повинна надавати повну характеристику основоположних аспектів бізнесу, що насамперед передбачає визначення таких етапів (аспектів), які загалом визначають якісний стан об'єкта бізнесу (рис. 5).

Визначені основні аспекти, які розглядаються під час формування бізнес-моделі підприємства, дають змогу встановити взаємозв'язок системи блоків, що формують бізнес-модель (рис. 5). При цьому бізнес-процеси – це «наскрізні ланцюжки операцій, що проходять крізь безліч структурних підрозділів і передбачають використання різних

Рис. 2. Класифікація бізнес-процесів та їх основні елементи

Джерело: авторська розробка на підставі доопрацювання схеми за матеріалами [12, с. 226], курсивом відзначено авторські доповнення

ресурсів» [13, с. 16–21]. Як у зарубіжній, так і у вітчизняній літературі бізнес-модель розглядається як «узагальнююче поняття, що охоплює всі аспекти управління компанією» [13, с. 11–12], як «сукупність елементів, які характеризують принципово відмінну від конкурентів логіку його функціонування» [13, с. 11–12; 17, с. 233–234].

Для характеристики основних елементів бізнес-моделі, що визначають стан об'єкта бізнесу, можна виділити п'ять змістовних блоків-етапів (рис. 6).

За такого підходу практична значимість розроблення концепції бізнес-моделі підприємства полягає у створенні необхідних та достатніх умов для вдосконалення та саморозвитку всіх систем

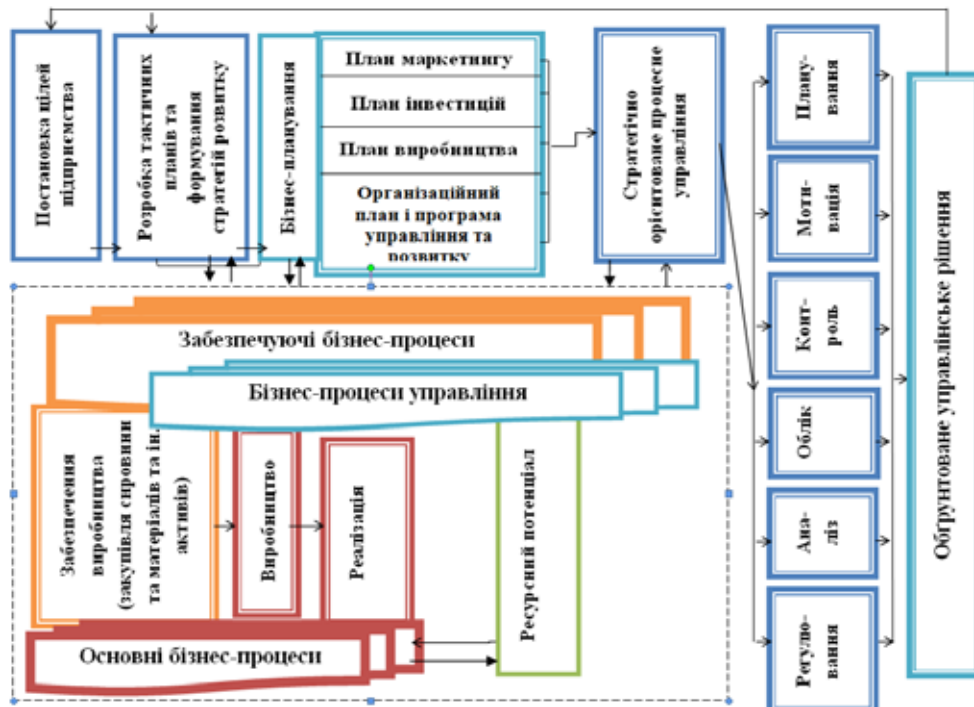

Рис. 3. Місце бізнес-процесів в моделі управління підприємствами

Джерело: авторська розробка на підставі систематизації джерел [12, с. 228; 14]

Рис. 4. Фактори впливу на бізнес-процеси підприємства

Джерело: авторська розробка на підставі систематизації джерела [13, с. 16–21]

та основних елементів бізнес-моделі підприємства (рис. 6), здійснення комплексного економічного, аналітичного, графічного та програмного обґрунтування вибору найбільш ефективного варіанта стратегічного розвитку компанії на підставі декомпозиції бізнес-моделі за окремими етапами формування та розвитку бізнес-моделі, завданнями (рис. 5), її елементами (рис. 6).

Вважаємо, що для ретельного опису бізнес-процесу варто додатково до використаної нотації

моделювання бізнес-процесів IDEF0 застосувати також нотацію "Workflow" (зادля більш наочного графічного представлення потоку робіт у процесі, що аналізується, а також в усіх пов'язаних з ним підпроцесах). Оскільки одним з головних завдань "Workflow" є набір інструментів для аналізу та автоматизації функцій бізнес-процесів, значущість цієї технології опису бізнес-процесу для підприємств України, як відзначається в роботі [16], полягає в тому, що він «пропонує підходи до прискорення

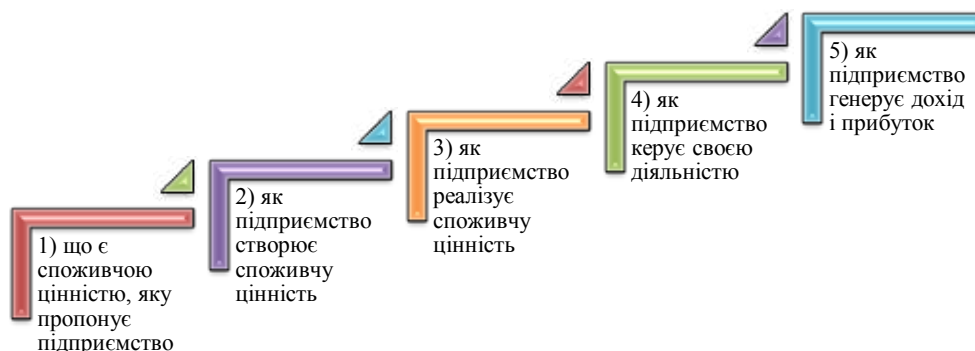

Рис. 5. Основні аспекти, які розглядаються під час формування бізнес-моделі підприємства

Джерело: авторська розробка на підставі опрацювання джерел [13, с 16–21; 17–19]

I. Блок

- «Зміст цінності» (що визначає ключові напрями бізнесу (бізнес-портфель))

II. Блок

- «Створення цінності» (акумулює в собі опис матеріальних і нематеріальних активів, що беруть участь у створенні споживчої цінності, визначення партнерів, постачальників і моделі взаємовідносин з ними, застосовуваних технологій, а також структур і функцій, необхідних для створення вибраної споживчої цінності)

III. Блок

- «Реалізація цінності» (характеризує цільові сегменти ринку, конкурентів, способи та канали збуту)

IV. Блок

- «Управління» (описує управлінські відносини, що забезпечують взаємодію всіх елементів керованої системи бізнесу)

V. Блок

- «Генерування грошових потоків» (відображає способи і методи формування кінцевого результату господарської діяльності в перетвореній (фінансовій) формі)

Рис. 6. Основні елементи бізнес-моделі підприємства

Джерело: авторська розробка на підставі джерела [13, с. 16–21]

приспосабування та зменшення часу реакції підприємства на швидкі зміни бізнес-середовища» [16, с. 176]. Використання підприємствами України сучасних методик (електронний обмін даними, аналіз витрат часу, управління якістю, постачання в строк) нотації "Workflow" дає змогу формалізувати та автоматизувати процеси, покращити процеси надходження інформації до різноманітних об'єктів, які беруть участь у процесі (зокрема, надходження документів до працівників), зробити процес внесення змін стандартною процедурою, зокрема щодо змін в усіх підпроцесах, включаючи специфічні роботи, інформаційні залежності, послідовність рішень та робіт.

Висновки з проведеного дослідження. У дослідженні здійснена спроба стисло розглянути сутність процесного підходу, встановити причини відмови від використання функціонального підходу до управління та можливі (доцільні) галузі його використання.

Проведене дослідження сутності бізнес-проєктування дає змогу констатувати, що постійний пошук дієвих методів опису бізнес-процесів, їх організації, оптимізації, вдосконалення та управління є єдиною можливістю забезпечення сталого розвитку підприємства та створення умов підвищення ефективності бізнесу. Виходячи з цього, ми запропонували власне трактування цього поняття, встановили елементи та етапи впровадження бізнес-процесів, навели перелік типових бізнес-процесів. Пропонується визначення бізнес-процесу як сукупності логічно пов'язаних, послідовних та керованих, завершених робіт, які виконуються для отримання результату (продукції, послуг, інформації, еколого-економічного ефекту, соціального ефекту), який має вимірну споживчу цінність для конкретного споживача, населення або сегменту ринку. У цьому дослідженні визначено місце бізнес-процесів у запропонованій графічній моделі управління підприємствами, констатовано необ-

хідність під час побудови моделі бізнес-проекування врахування факторів впливу на бізнес-процеси підприємства на вітчизняних підприємствах, що приводить до впорядкування діяльності, зведення її до чітких процедур, визначення резервів для підвищення сталості та ефективності господарської діяльності.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Процесний підхід до управління організацією. *Матеріали навчально-методичного комплексу дисциплін Кременчуцького льотного коледжу НАУ*. URL: <http://flightcollege.com.ua/library/6%20%D0%9E%...pdf> (дата звернення: 10.10.2018).
2. Мальцев С.В. Процессный подход к управлению: теория и практика применения. *Корпоративный менеджмент*: веб-сайт. URL: https://iteam.ru/publications/processes/protsessnyj_podhod (дата звернення: 18.10.2018).
3. Волонтей В.А. Процессный подход. *Консалтинговая компания «Правила бизнеса»*: веб-сайт. URL: http://www.businessstudio.ru/articles/article/istoriya_biznes_modelirovaniya (дата звернення: 22.10.2018).
4. Криворучко О.М., Сукач Ю.О. Менеджмент бізнес-процесів автотранспортних підприємств : монографія. Харків : ХНАДУ, 2012. 245 с. URL: <http://www.dl.khadi.kharkov.ua/mod/resource/view.php?id=30405> (дата звернення: 22.10.2018).
5. Davenport T.H. (1993). Process innovation: reengineering work through information technology. Harvard : Harvard Business School Press. 143 p. URL: <http://www.huigensingh.com/wp-content/uploads/.../Innovatie-artikel.pdf> (дата звернення: 18.10.2018).
6. Елиферов В.Г., Репин В.В. Бизнес-процессы: регламентация и управление : учебник. Москва : ИНФА, 2004. 319 с.
7. Рубцов С.В. Уточнение понятия «бизнес-процесс». *Менеджмент в России и за рубежом*. 2001. № 6. С. 27. URL: <http://www.mevriz.ru/articles/2001/6/969.html> (дата звернення: 18.10.2018).
8. Хаммер М., Чампи Д. Реинжиниринг корпорации: манифест революции в бизнесе / пер. с англ. Ю.Е. Корнилович. Москва : Манн, Иванов, Фербер, 2006. 287 с.
9. Чаадаев В.К. Бизнес-процеси в компаниях зв'язку. Москва : Еко-Трендз, 2004. 176 с.
10. Шеер А.В. Бизнес-процессы: основные понятия, теория, методы / пер. с англ. М.С. Каменной. Москва : Просветитель, 1999. 152 с. URL: <https://www.twirpx.com...>Менеджмент>Моделирование бизнес-процессов> (дата звернення: 18.10.2018).
11. Варзунов А.В., Торосян Е.К., Сажнева Л.П. Анализ и управление бизнес-процессами : учебное пособие. Санкт-Петербург : УИТМО, 2016. С. 101–107.
12. Гарнов А.П., Хлевная Е.А., Мильник А.В. Экономика предприятия : учебник для бакалавров. Москва : Юрайт, 2016. 303 с.
13. Загорна Т.О., Коломицева А.О. Формування бізнес-моделі підприємства : навчальний посібник. Донецьк : ДонНТУ, 2013. С. 21–22 URL: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream....pdf> (дата звернення: 30.10.2018).

14. Тульчинский С.В. Описание бизнес-процессов. Немного о практическом опыте. *Businessstudio*: веб-сайт. URL: http://www.businessstudio.ru/articles/article/opisanie_biznes_protsssov_nemnogo_o_prakticheskom (дата звернення: 8.11.2018).

15. Блинов А.О., Рудакова О.С., Захаров В.Я., Захаров И.В. Реинжиниринг бизнес-процессов. Москва : Юнити-Дана, 2010. 343 с.

16. Бойчук Н.Я., Орел В.В. Оптимизация управления бизнес-процессами на предприятиях. *Сучасні проблеми економіки і підприємництва* : збірник наукових праць НТУ України «КПІ». Вип. 17. Київ : КПІ, 2016. С. 173–180. URL: <http://sb-keip.kpi.ua/article/viewFile/62623/66193> (дата звернення: 22.10.2018).

17. Ревуцька Н.В. Теоретичні аспекти формування бізнес-моделі підприємства. *Стратегія економічного розвитку України*. 2002. Вип. 6 (13). С. 232–235.

18. Краснокутська Н.С. Потенціал підприємства: формування та оцінка. Київ : Центр наукової літератури, 2005. 364 с.

19. Ойхман Е.Г., Попов Э.М. Реинжиниринг бизнеса: реинжиниринг организации и информационные технологии. Москва : ФиС. 1997. 333 с.

REFERENCES:

1. Procesnyj podkhid do upravlinnja orghanizacijeju. (2014). [Process approach to management of organization] *Materialy navchaljno - metodychnogho kompleksu dyscyplyn Kremenchucjkogho ljothnogho koledzhu NAU*. Available at: <http://flightcollege.com.ua/library/6%20%D0%9E%...pdf> (accessed: 10 October 2018) (in Ukrainian).
2. Maljcev S.V. (2014) Processnij podkhod k upravleniju: teoryja y praktyka prymenenija. [Process approach to management: theory and practice of application.]. *Korporatyvnyj menedzhment: web-site*. Available at: https://iteam.ru/publications/processes/protsessnyj_podhod (accessed: 18 October 2018) (in Russian).
3. Volontey V.A. (2016). Protsessnyj podkhod. [Process approach] *Analiticheskiye materialy sayta konsaltingovoy kompanii "Pravila biznesa"*. Available at: http://www.businessstudio.ru/articles/article/istoriya_biznes_modelirovaniya (accessed: 18 October 2018) (in Russian).
4. Kryvoruchko O.M., Sukach Ju.O. (2012). *Menedzhment biznes-procesiv avtotransportnykh pidpryemstv*: monoghracija. [Management of business processes of enterprises of automotive transport: monograph]. Kharkiv : KhNADU, 245 p. Available of at: [dl.khadi.kharkov.ua/mod/resource/view.php?id=30405](http://www.dl.khadi.kharkov.ua/mod/resource/view.php?id=30405) (accessed: 22 October 2018) (in Russian).
5. Davenport T.H. (1993). Process innovation: reengineering work through information technology. Harvard: Harvard Business School Press. p. 143. Available at: <http://www.huigensingh.com/wp-content/uploads/.../Innovatie-artikel.pd> (accessed: 18 October 2018) (in English).
6. Elyferov V.Gh., Repyn V.V. (2004) *Byznes-processy: reglamentacija y upravlenye*: uchebnyk [Business is processes: regulation and management: textbook.]. Moscow : YNFA. P. 17 (in Russian).
7. Rubcov S.V. (2001). Utochnenye ponjatyja byznes-process. [Clarification of concept is a business

process] *Menedzhment v Rossyy y za rubezhom*. [Management in Russia and abroad.], no. 6. P. 27. Available at: <http://www.mevriz.ru/articles/2001/6/969.html> (accessed: 18 October 2018) (in Russian).

8. Khammer M., Champy D. (2006). Reinzhiniring korporatsii: manyfest revoljucyy v byznese [Corporate reengineering: the manifest of revolution in business]; translation from English by Ju.E. Kornilyovych. Moscow : Mann, Yvanov, Ferber. 287 p. (in Russian).

9. Chaadajev V.K. (2004). Biznes-procesy v kompanijakh zv'jazku. [Business processes of companies of connection]. Moscow : Eko-Trendz. 176 s. (in Russian).

10. Sheyer A.V. (1999). Biznes-protsessy: osnovnyye ponyatiya, teoriya, metody; [Business processes: basic concepts, theory, methods]; translation from English by M.S. Kamenovoy. Moscow : Prosvetitel, p. 152. Available at: https://www.twirpx.com/.../Menedzhment/Modelirovaniye_biznes-protsessov (accessed: 18 October 2018) (in Russian).

11. Varzunov A.V., Torosyan Ye.K., Sazhneva L.P. (2016). Analiz i upravleniye biznes - protsessami: uchebnoye posobiye. [Analysis and management by business processes: manual]. St. Petersburg : UITMO, pp. 101–107 (in Russian).

12. Garnov A.P., Khlevnaya Ye.A., Myl'nik A.V. (2016). Ekonomika predpriyatiya : uchebnik [Economy of enterprise: textbook for bachelors]. Moscow : Urayt, 2016. 303 p.

13. Zahorna T.O., Kolomytseva A.O. (2013). Formuvannya biznes-modeli pidpryyemstva: navchal'nyy posibnyk. [Forming of business model of enterprise : manual]. Donetsk : DonNTU, pp. 21–22. Available at: <http://ea.donntu.org:8080/jspui/bitstream/...pdf> (accessed: 30 October 2018) (in Ukrainian).

14. Tul'chynskyy S.V. (2014). Opysanye byznes-protsessov. Nemnoho o praktycheskom opyte. [Description of business processes. A bit about practical experience]. *Businessstudio* : web-site. Available at <http://www.businessstudio.ru/articles/article/opisaniebiznesprotsessovnemnogooprakticheskom> (accessed: 8 November 2018) (in Russian).

15. Blynov A.O., Rudakova O.S., Zakharov V.Y., Zakharov Y.V. (2010). Reynzhynrynh byznes-protsessov. [Reinzhiniring of business processes]. Moscow : Uniti-Dana. 343 p. (in Russian).

16. Boychuk N.Ya., Orel V.V. (2016) Optimizatsiya upravleniya biznes-protsessami na predpriyatiyakh. [Optimization of management is business – by processes on enterprises] *Sovremennyye problemy ekonomiki i predprinimatel'stvo* : sbornik nauchnykh trudov NTU Ukrainy "KPI". [Modern problems of economy and entrepreneurship : collection of scientific works of NTU of Ukraine "KPI"] Kyiv : KPI, no. 17, pp. 173–180. Available at: <http://sb-keip.kpi.ua/article/viewFile/62623/66193> (accessed: 22 October 2018) (in Russian).

17. Revutskaya N.V. (2002) Teoreticheskiye of aspekty formirovaniya biznes-modeli predpriyatiya. [Theoretical aspects of forming of business model of enterprise]. *Strategiya of ekonomicheskogo razvitiya of Ukrainy*. Kyiv : KNEU, no. 6 (13), pp. 232–235 (in Russian).

18. Krasnokutskaya N.S. (2005) Potentsial of predpriyatiya: formirovaniye i otsenka. [Potential of enterprise: forming and estimation]. Kyiv : Tsentr naukovoyi literatury. 364 p. (in Ukrainian).

19. Oykman Ye.G., Popov E.M. (1997). Reinzhiniring biznesa: reinzhiniring organizatsii i informatsionnyye tekhnologii. [Business reengineering: reengineering of organizations and information technologies]. Moscow : FiS. 333 p. (in Russian).

Latysheva Olena

Candidate of Economic Sciences,
Senior Instructor of Department of Economy of Enterprises
Donbass State Engineering Academy

Karlash Julia

Student
Donbass State Engineering Academy

ESSENCE AND FEATURES OF INTRODUCTION OF MODELS OF BUSINESS PROCESSES IN SYSTEM MANAGEMENT ON ENTERPRISES IN UKRAINE

The necessity of introducing modern methods of description of business processes in Ukraine is substantiated. In the article reasonably, that a permanent search of effective methods of description of business processes, their improvement and management is only possibility of providing of steady development of enterprise and conditioning of increase of business efficiency.

In the article proclaimed, that a permanent search of effective methods of description of business processes, their organization, optimization, improvement and management is only possibility of providing of steady development of enterprise and conditioning of increase of business efficiency. Essence of processes approach have been being considered in the article, reasons of electing of processes approach and reason of abandonment from the use of the functional going near a management, essence of business processes, elements and stages of introduction of business processes are certain, a list over of typical business processes is brought.

The process approach is the important indication of all-embracing management and for today is one of the most claimed methodologies of management companies. The process going near organization and analysis of activity of company is based on a selection and consideration of her business processes, each of that flows in intercommunication with other business processes of company or environment.

The determination to the business process have been being propose as aggregates of the logically constrained, successive and guided, completed works, that is executed for the receipt of result (products, services, information, ecological and economic effect, social effect), that has measurable consumer value for a concrete consumer, population or market segment.

The basic classification categories of business processes of enterprise have been being considered in the article. The of location of business processes is determined at the offered authorial graphic – case of enterprise frame for providing of forming, electing and introduction of optimal administrative decisions. The of necessity of account of factors of influence is well – proven on the business processes of enterprise on domestic enterprises at the construction of model business – planning that brings enterprises over to arrangement of activity, erection of her to clear procedures, determination of backlogs for the increase of constancy and efficiency of economic activity.

For the improvement of the checking system on an enterprise it is suggested to use modern method of management and design business - processes. The use on domestic enterprises of modern methodologies (analysis of charges of time, quality management, supply in time) of notation “Workflow” enterprises allows to formalize and automatize processes, improve the processes of receipt of information to the various objects that participate in a process, to do the process of making alteration standard procedure, including specific works, informative dependences and sequence of decisions and works.

The scientific novelty of this research consists in further development of theoretical positions forming of the recommendations, sent to perfection of control system on an enterprise on the basis of determination of essence and decoupling of business processes of enterprise, establishment of their specific with an aim in future electing of optimal method of management these processes with the use of modern tool of design.